

Hoe divers is de Vlaamse pers?

Leeftijd, gender en etniciteit in het Vlaamse krantennieuws

Uit een steekproef van krantenberichten uit april en mei 2012 blijkt dat in de binnenlandse berichtgeving van de Vlaamse pers vooral volwassen mannen van de etnisch-culturele meerderheid worden opgevoerd. In verhouding met hun werkelijke aandeel in de Belgische bevolking komen vrouwen (28%), jongeren (3%), oudere volwassenen (4%) en etnisch-culturele minderheden (3%) in de Vlaamse pers beduidend minder aan bod. Grotendeels is dit te verklaren door het overheersende gebruik van 'elitebronnen' (86% van alle nieuwsbronnen). Jongeren behoren namelijk nog niet, oudere volwassenen niet meer en vrouwen minder tot de groep van de actieve professionals. Ook als vox pop (persoon in de straat) laten journalisten eerder een volwassen man van de etnisch-culturele meerderheid aan het woord. Het onderzoek stelt de klassieke, terugkerende verbanden tussen personen en nieuwsthema's vast: vrouwen komen relatief meer aan bod in het welzijnsthema; etnisch-culturele minderheden relatief meer in nieuws over rechten en vrijheden, en in gerechts- en criminaliteitsnieuws.

Steunpunt Media

Het steunpunt Media is een aanspreekpunt en expertisecentrum voor alles wat met nieuws en media te maken heeft. In opdracht van de Vlaamse Overheid doet het steunpunt wetenschappelijk onderzoek naar nieuwsberichtgeving en mediawijsheid in Vlaanderen. Het steunpunt Media maakt deel uit van de steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek van de Vlaamse Overheid voor de periode 2012-2015. De vier Vlaamse universiteiten die onderzoek doen naar nieuws- en massamedia zijn partner van het steunpunt: de Universiteit Antwerpen, de KU Leuven, de Vrije Universiteit Brussel en de Universiteit Gent. Het steunpunt Media baseert zich voor het onderzoek op wetenschappelijke data. Voor meer informatie, raadpleeg de [website van het steunpunt Media](#).

Technische fiche

Onderzoekperiode	een samengestelde week in april – mei 2012 (data: 3/04, 12/04, 16/04, 27/04, 05/05, 09/05)
Aantal kranten	46
Krantentitels	De Morgen, De Standaard, De Tijd, Metro, Het Belang van Limburg, Gazet van Antwerpen, Het Nieuwsblad en Het Laatste Nieuws
Aantal artikelen	1.527
Aantal vermelde personen	3.196

Hoe divers is de Vlaamse pers?

Leeftijd, gender en etniciteit in het Vlaamse krantennieuws

Hanne Vandenberghe, Leen d'Haenens & Baldwin Van Gorp

Diversiteit is een kenmerk van journalistiek in een democratische samenleving. De (nieuws)media hebben vanuit hun publieke functie de maatschappelijke rol om een representatieve weerspiegeling van onze diverse samenleving weer te geven. Het belang van diversiteit neemt alleen maar toe aangezien onze samenleving gekenmerkt wordt door een stijgende veelvormigheid. Voor vele mensen zijn media, en nieuws in het bijzonder, de bron bij uitstek om kennis en informatie op te doen. Net daarom is het cruciaal hoe nieuws de verschillende groepen in de samenleving afbeeldt. Zeker voor groepen zoals etnisch-culturele minderheden spelen media een grote rol. Vele mensen hebben immers geen rechtstreeks contact met hen en vertrouwen daarom op de informatie die de (nieuws)media hen aanreiken. Vereiste voor diversiteit is dat elke groep voldoende in verschillende nieuwsverhalen aan bod komt. Deze Nieuwsmonitor stelt de vraag in welke mate de Vlaamse krantenpers in haar binnenlandse berichtgeving erin slaagt de verscheidenheid van de samenleving naar voren te brengen.

Deze Nieuwsmonitor gaat na *wie* in de binnenlandse berichtgeving (nieuws dat enkel handelt over België of Belgen) van de Vlaamse dagbladpers aan bod komt. Meer specifiek vragen we ons af: presenteert de Vlaamse pers een brede waaier aan personen? Voor elke persoon die genoemd wordt in een nieuwsartikel analyseren we een aantal kenmerken aan de hand van ofwel expliciete weergave in het artikel ofwel via afleiding op basis van onder meer naam of beroep. Het gaat over de volgende kenmerken en afbakeningen:

- Leeftijdscategorie: jongeren (min 18-jarigen), volwassenen (tussen de 18 en 65 jaar) of oudere volwassenen (65-plussers)
- Gender: man of vrouw
- Etniciteit: etnisch-culturele minderheidsgroep (niet-behoorend tot EU 15) of etnisch-culturele meerderheidsgroep (behoorend tot EU 15)

Deze percentages van leeftijd, gender en etniciteit in de pers vergelijken we met de Belgische bevolkingsstatistieken geregistreerd door Eurostat, ter indicatie van de mate waarin de verschillende groepen in het nieuws aan bod komen. Echter, een proportionele verdeling van bijvoorbeeld mannen en vrouwen in het nieuws in verhouding tot de bevolkingscijfers is slechts één aspect van diversiteit. Daarom gaan we ook op zoek naar wie in welke rol in de binnenlandse krantenpers een stem krijgt, alsook onderzoeken we de mate waarin jongeren, (oudere) volwassenen, mannen, vrouwen en etnisch-culturele minder- en meerderheden verbonden worden met verscheidene dan wel specifieke nieuwsthema's.

Een persoon die enkel bij naam en/of functie in het nieuws wordt vermeld, brengt zelf geen boodschap over. In dat geval wordt er enkel iets *over* die persoon geschreven. Een persoon kan ook zelf aan het woord komen via een quote (bv. interview) of een parafrasering. De persoon die zelf een boodschap verkondigt, beschouwen we in deze Nieuwsmonitor als een nieuwsbron. De nieuwsbronnen delen we in volgens de rol die ze in nieuws kunnen vervullen. Ten eerste kunnen personen spreken vanuit hun werkgerelateerde functie of als expert binnen een welbepaald domein. Omwille van hun beroep, expertise of status worden ze door de journalist om toelichting gevraagd bij een welbepaald onderwerp. Dit zijn de **'elitebronnen'**, voorbeelden zijn politici, professoren of woordvoerders van bedrijven of organisaties. Ten tweede zijn er de **getuigen**: dat zijn zorgvuldig geselecteerde actoren die geïnterviewd worden omdat ze exclusieve informatie bezitten over het nieuwsitem of er zelf het onderwerp van zijn, waardoor dit type actor als het ware onvervangbaar is. Enkele voorbeelden van deze categorie zijn slachtoffers, ooggetuigen of kennissen van bekende personen.

Ten derde wordt de persoon in de straat, de **vox pop**, onderscheiden. Het gaat hier om passanten die de journalist 'willekeurig' selecteert om hun mening te geven of hun ervaring te delen over een gebeurtenis of fenomeen. Vox pops zijn vervangbaar omdat ze geen exclusieve informatie bezitten; andere mensen beschikken over dezelfde informatie en zouden gelijkaardige quotes kunnen leveren. Voorbeelden van vox pops zijn klanten, deelnemers aan een betoging of toeschouwers.

Komen mannen en vrouwen ongeveer even vaak in het binnenlandse nieuws aan bod? Zijn er typisch mannelijke of vrouwelijke thema's te onderscheiden? Tot welke leeftijdsgroep behoort de gemiddelde persoon in de Vlaamse binnenlandse pers? Hoe vaak worden personen van een etnisch-culturele minderheid opgevoerd als 'elitebronnen'? De resultaten van deze Nieuwsmonitor zijn gebaseerd op een samengestelde week die bestaat uit de binnenlandse nieuwsartikelen van alle Vlaamse dagbladen verschenen op dinsdag 3 april, donderdag 12 april, maandag 16 april, vrijdag 27 april, zaterdag 5 mei en woensdag 9 mei 2012. Het gaat om de volgende kranten: De Morgen, De Standaard, De Tijd, Metro, Het Belang van Limburg, Gazet van Antwerpen, Het Nieuwsblad en Het Laatste Nieuws. In totaal werden 1.527 nieuwsartikelen uit 46 kranten geanalyseerd. Daarin kwamen 3.196 personen aan bod, dat wil zeggen ze werden vermeld en/of kwamen aan het woord.

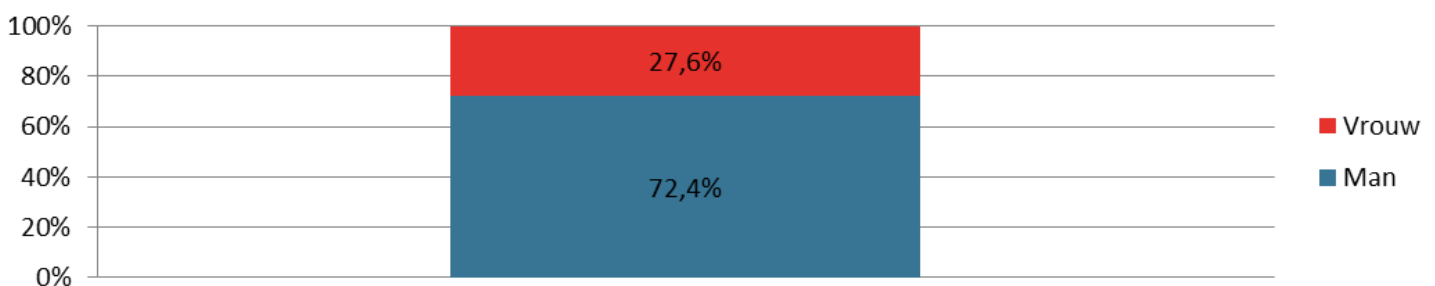
Gender

Wat is de man-vrouwverhouding?

De volgende resultaten geven een overzicht van de genderdiversiteit in de Vlaamse binnenlandse krantenpers. Gender werd ofwel bepaald op basis van expliciete vermelding ofwel afgeleid op basis van de naam (bv. Jan) of de functieomschrijving (bv. woordvoester). Bij 3.025 personen (95% van de steekproef) kon het geslacht vastgesteld worden.

De man-vrouwverdeling van alle personen in het binnenlandse krantennieuws is 72% mannen en 28% vrouwen (grafiek 1). Vrouwen blijken in de pers sterk ondervertegenwoordigd in verhouding met hun reële voorkomen (51%) in de Belgische bevolking (Eurostat, 2012).

Grafiek 1: Verhouding van mannen en vrouwen (n = 3.025) in het binnenlandse nieuws van de Vlaamse kranten

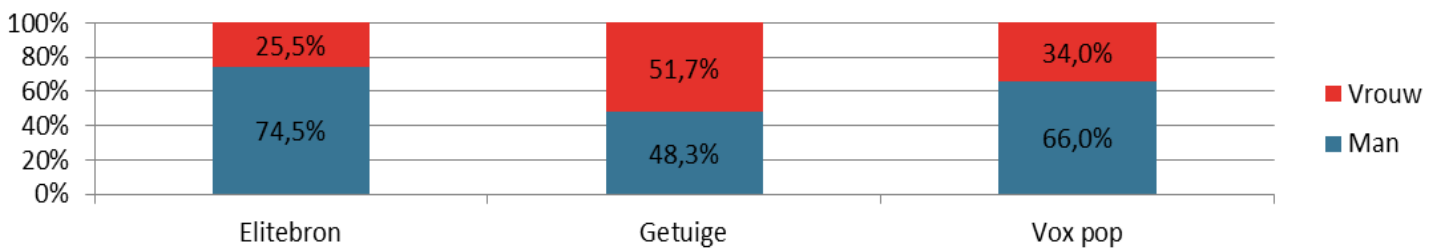
Man-vrouwverhouding als bronnen

Bovenstaande grafiek (grafiek 1) geeft de genderverhouding van alle personen in het binnenlandse nieuws weer. Grafiek 2 focust enkel op de nieuwsbronnen of de personen die aan het woord komen via een quote of parafrasering. We bekijken hierbij in welke rol de bronnen aan bod komen. Ongeacht hun geslacht worden binnen de nieuwsbronnen hoofdzakelijk 'elitebronnen' (86%; niet in grafiek) aan het woord gelaten, en in mindere mate getuigen (11%; niet in grafiek) en vox pops (3%; niet in grafiek).

Nieuws wordt dan ook vooral gevoed door actieve professionals zoals academici, politici en zakenlui. Van alle 1.744 nieuwsbronnen konden we bij 95% het geslacht afleiden. Algemeen geldt voor nieuwsbronnen een verhouding van 72% mannen en 28% vrouwen. Uit grafiek 2 blijkt dat vrouwen (25%) vooral als 'elitebron' minder aan het woord komen in verhouding tot mannen (75%). Ten dele is dit te verklaren door het kleiner aandeel vrouwen ten opzichte van mannen in topfuncties in de politieke, zaken-, of academische wereld. Binnen de zakenwereld bijvoorbeeld werkten in 2010 in België slechts 20% vrouwelijke bedrijfsleiders en 23% vrouwelijke directeurs in de privésector (FOD Economie, 2010). Ondanks deze nuancering zijn vrouwen binnen de zakenwereld in de pers verhoudingsgewijs licht ondervertegenwoordigd: er worden namelijk 18% vrouwelijke bedrijfsleiders en directeurs in het binnenlandse nieuws aan het woord gelaten. De categorie van getuigen toont een heel ander beeld: mannen (48%) moeten in het nieuws lichtjes het onderspit delven ten aanzien van de reële man-vrouwsleutel. Tot slot valt nog op dat journalisten ook meer mannen dan vrouwen aanspreken op straat: de vox pops zijn immers voornamelijk mannen (66%). Ook als journalisten dus min of meer de vrije keuze hebben, opteren ze eerder voor een man dan voor een vrouw.

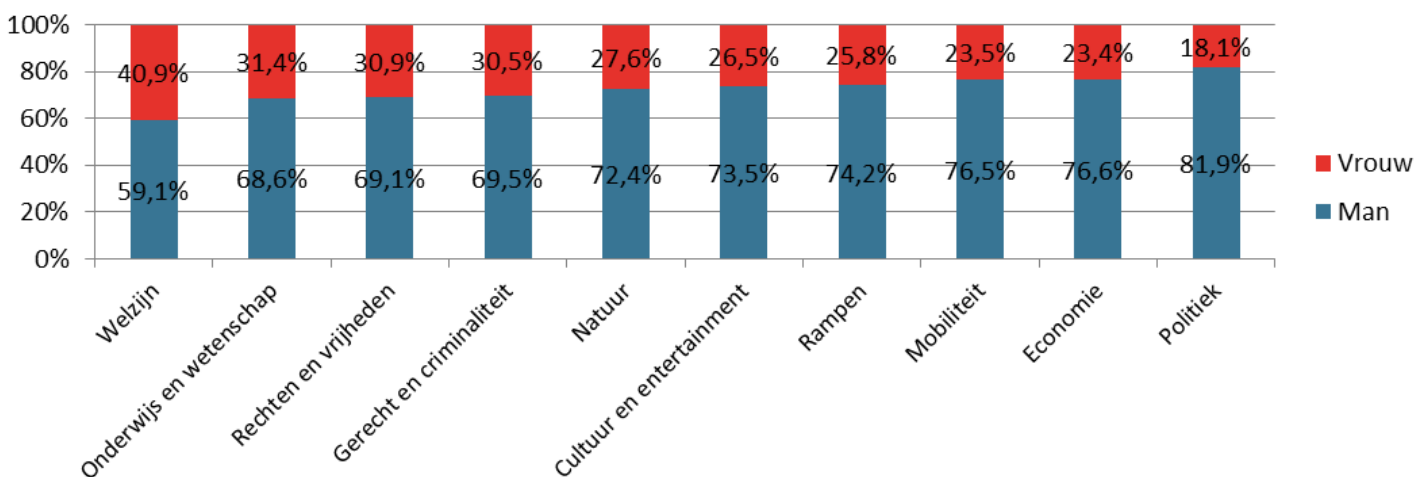
Zijn er vrouwen- en mannenthema's in het nieuws?

Grafiek 2: Verhouding van mannen en vrouwen aan het woord in de rol van 'elitebron' (n = 1.429), getuige (n = 174) en vox pop (n = 47) in het binnenlandse nieuws van de Vlaamse kranten

Grafiek 3 geeft het aandeel mannen en vrouwen in het Vlaamse nieuws weer, opgedeeld per nieuwsthema. Links in de grafiek staan de thema's waarin vrouwen het meest vertegenwoordigd zijn en rechts de thema's waarin ze het minst vertegenwoordigd zijn. Op geen enkel thema halen vrouwen de overhand: in alle thema's zijn minstens zes vermelde personen op tien van het mannelijke geslacht. In feite kan men dus niet spreken van 'vrouwelijke' thema's. Het blijkt dat vrouwen ten aanzien van mannen het meest aan bod komen in de thema's welzijn (39%), cultuur (29%), en gerecht en criminaliteit (28%). De dominantie van mannen is het meest uitgesproken in de thema's oorlog en vrede (88%), politiek (85%) en economie (83%). Vrouwen komen dus meer aan bod in de eerder zachtere thema's dan in de eerder hardere thema's.

Grafiek 3: Verhouding van mannen (n = 2.180) en vrouwen (n = 835) per nieuwsthema in het binnenlandse nieuws van de Vlaamse kranten

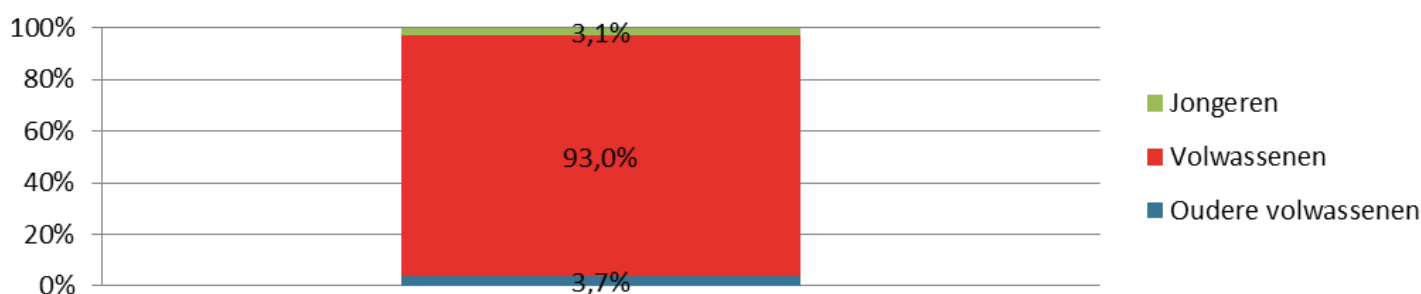

Leeftijd

Welke leeftijd heeft de gemiddelde nieuwsactor?

In onderstaande grafieken brengen we de leeftijdsdiversiteit van de personen op de binnenlandse nieuwspagina's van de Vlaamse kranten in kaart. We leidden de leeftijd af op basis van expliciete vermeldingen in de tekst of op basis van beroepsstatus. De leeftijd kon echter niet van alle personen worden bepaald: onderstaande resultaten zijn gebaseerd op 2.864 personen (90% van de steekproef) waarvan de leeftijd werd vastgesteld. Grafiek 4 toont de diversiteit wat betreft leeftijd van alle vermelde personen in het Vlaamse krantennieuws. De personen zijn voor het overgrote deel volwassenen (93%), dit zijn de personen tussen 18 en 65 jaar. Jongeren (min 18 jaar) en oudere volwassenen (65+) komen beduidend minder aan bod: 3% jongeren en 4% oudere volwassenen. In verhouding met de werkelijke Belgische bevolkingscijfers (Eurostat, 2012) zijn zowel jongeren als oudere volwassenen sterk ondervertegenwoordigd in de Vlaamse persberichtgeving: 3% jongeren in het nieuws ten opzichte van 16% in de werkelijkheid en 4% oudere volwassenen in het nieuws in verhouding tot 20% in de werkelijkheid.

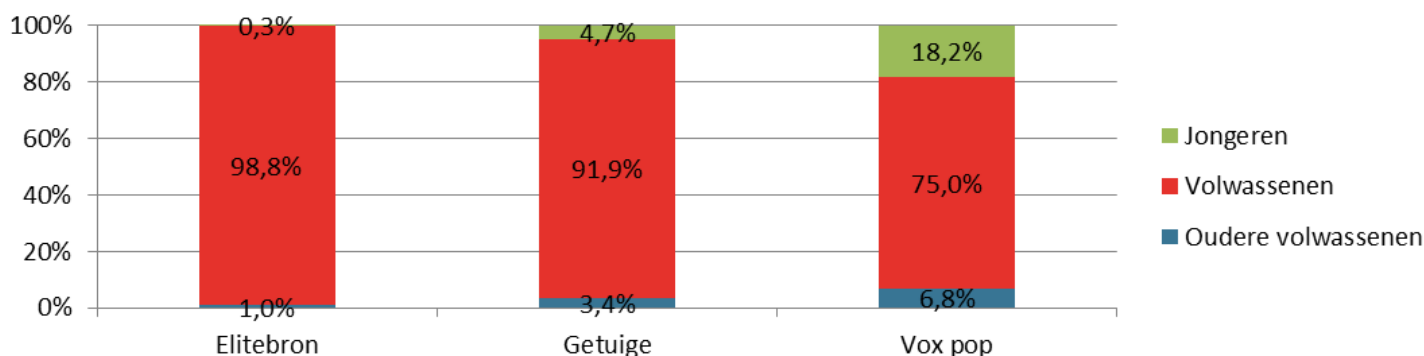
Grafiek 4: Verhouding van personen per leeftijdsgroep (n = 2.864) in het binnenlandse nieuws van de Vlaamse kranten

Volwassenen voeren het woord

Volgende grafiek (grafiek 5) maakt een onderscheid tussen de verschillende types van nieuwsbronnen die aan het woord komen. Bij 1.652 nieuwsbronnen konden we de leeftijd bepalen (95% van de steekproef). In elke rol blijken volwassenen sterk te domineren. Als 'elitebron' voeren volwassenen (99%) bijna alleen het woord. 'Elitebronnen' worden dan ook opgevoerd net omwille van hun beroep, expertise of status. Jongeren behoren nog niet tot deze categorie, terwijl de meeste oudere volwassenen zich er niet meer in bevinden. Ook in de rol van getuige (92%) en vox pop (75%) domineren volwassenen sterk. Als personen van de straat, waar journalisten in principe willekeurig hun keuze maken, krijgen jongeren (18%) wel representatief het woord, maar blijven oudere volwassenen (7%) op de achtergrond.

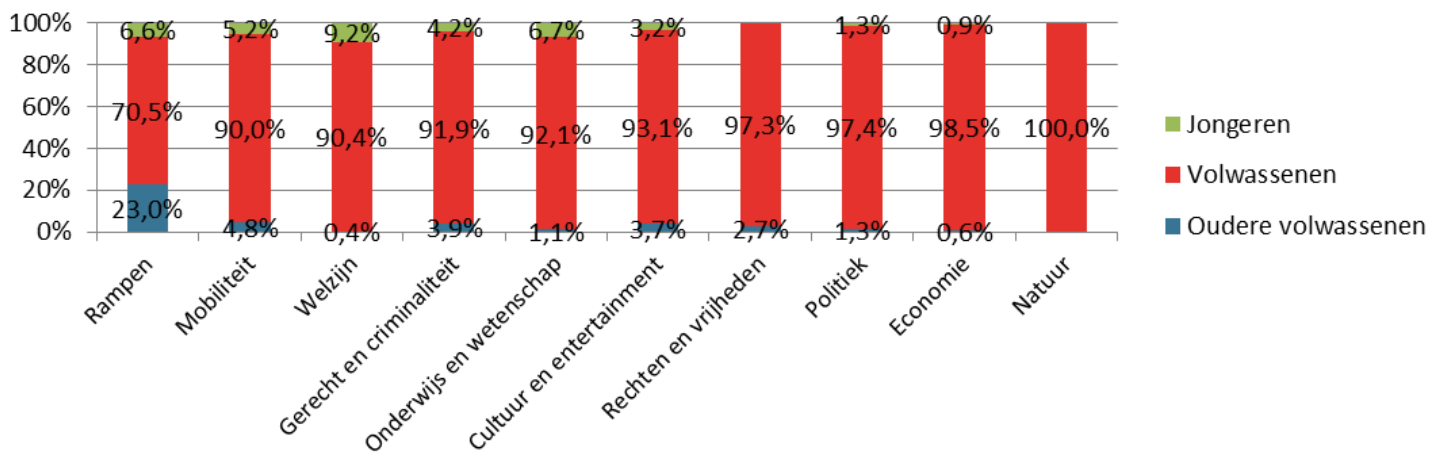
Grafiek 5: Verhouding van personen aan het woord per leeftijdsgroep in de rol van 'elitebron' (n = 1.460), getuige (n = 148) en vox pop (n = 44) in het binnenlandse nieuws van de Vlaamse kranten

Jongeren en ouderen en hun specifieke thema's

Zijn er typische jongeren- en ouderenthema's te onderscheiden? Grafiek 6 toont de verschillende thema's verdeeld volgens de leeftijdsgroepen jongeren, volwassenen en oudere volwassenen. Links in de grafiek staan de thema's waarin jongeren en oudere volwassenen het meest vertegenwoordigd zijn en rechts de thema's waarin ze het minst vertegenwoordigd zijn. Over alle thema's heen blijken volwassenen het nieuws sterk te overheersen, behalve binnen het thema rampen. Hier komen verhoudingsgewijs oudere volwassenen (23%) en volwassenen (70%) meer aan bod dan jongeren (7%). Het thema welzijn kunnen we een eerder jongerenthema noemen, aangezien jongeren (9%) het meest evenredig vertegenwoordigd worden in berichtgeving over welzijn.

Grafiek 6: Verhouding van jongeren (n = 106), volwassenen (n = 2.661) en oudere volwassenen (n = 88) per nieuwsthema in het binnenlandse nieuws van de Vlaamse kranten

Etniciteit

Etnisch-culturele minderheden in de Vlaamse pers

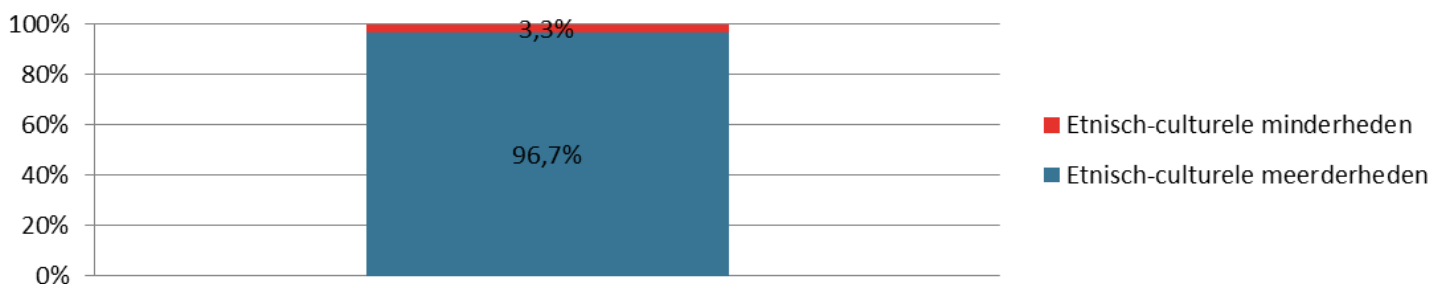
Gelijklopend met de huidige definitie van de diversiteitsmonitoring van de VRT bakenen we etnisch-culturele minderheden af als: 'alle personen die een nationaliteit hebben van een land buiten de oorspronkelijke 15 Europese Unie landen, of een persoon van wie minstens één ouder of twee grootouders een nationaliteit hebben van een land buiten de EU 15'. De EU 15 omvat de 15 lidstaten die vóór de toetreding van de nieuwe lidstaten in 2004 deel uitmaakten van de Europese Unie. Dit zijn België, Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje, het Verenigd Koninkrijk en Zweden.

Bovenstaande definitie voor etnisch-culturele minderheden is een theoretisch uitgangspunt, maar in de praktijk blijkt het bepalen van de etniciteit van een persoon aan de hand van de gegevens in een krantenartikel niet altijd mogelijk. Bij slechts 8% van de 3.196 actoren in het binnenlandse nieuws werd expliciet de nationaliteit vermeld. Dit maakt dat etniciteit niet louter via nationaliteitsvermelding gemeten kan worden, daarom is gekozen om etniciteit ook op basis van naamherkenning te meten. De diversiteitsmonitoring van de VRT gebruikt naamherkenning eveneens als één van de parameters om iemand tot een etnisch-culturele groep in te delen, naast onder meer huidskleur. Door het ontbreken van dergelijke visuele informatie in een krantenbericht, beperkt dit onderzoek zich tot naamherkenning en de expliciete vermelding van nationaliteit om iemand tot de etnisch-culturele meerderheidsgroep dan wel minderheidsgroep in te delen. Daarbij is het onmogelijk om in te schatten of één van de ouders of grootouders van een persoon een nationaliteit heeft buiten de EU 15. Immers, de familienaam van een persoon geeft (bijna) enkel informatie weer over iemands voorgeschiedenis in mannelijke lijn.

Daarnaast kan iemand met de Belgische nationaliteit een vreemdogende naam hebben die afkomstig is van één grootvader, waardoor deze persoon volgens de definitie een etnisch-culturele meerderheid is, maar in dit onderzoek tot de etnisch-culturele minderheidsgroep wordt ingedeeld. Dit onderzoek probeert dan ook aan de hand van de beschikbare informatie in het krantenbericht zo goed mogelijk de etniciteit van een persoon te bepalen. Daarom is er bewust gekozen om namen niet in te delen op basis van voorkennis, maar consequent op basis van naamherkenning. Zo beschouwen we in dit onderzoek Emmanuel Jacobowitz (advocaat) als behorende tot de etnisch-culturele minderheidsgroep en Elio Di Rupo als deel uitmakend van de etnisch-culturele meerderheidsgroep. Bij twijfelgevallen en indien bovendien de nationaliteit niet vermeld stond, werd de persoon gecategoriseerd als 'onbekend' (bv. Jeffrey Alenus, woordvoerder van Klimaatfonds Limburg).

Voor 87% van alle personen (n = 2.767) konden we op basis van de vermelde nationaliteit en de naam een inschatting maken van de etniciteit. Grafiek 7 toont deze verdeling van de etnisch-culturele minderheden versus de etnische-culturele minderheden in de binnenlandse krantenpers. In verhouding met hun werkelijke aandeel van 9% in de Belgische bevolking (gebaseerd op land van geboorte) worden etnisch-culturele minderheden (3%) ondervertegenwoordigd in de Vlaamse pers. Dit relatieve cijfer geeft, gezien de methode, slechts een indicatie van de etnisch-culturele minderheidsgroep in de Vlaamse binnenlandse krantenpers, en dient dus met enige voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd.

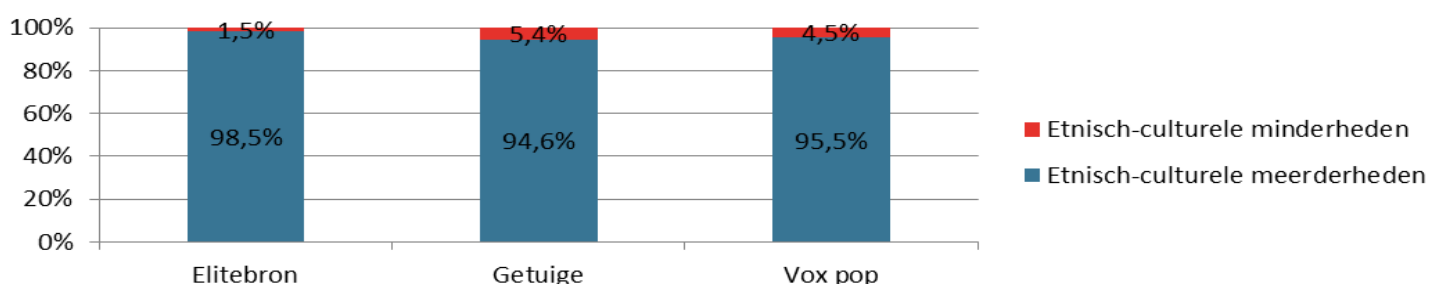
Grafiek 7: Verhouding van personen van een etnische-culturele minderheid en een etnisch-culturele meerderheid (n = 2.767) in het binnenlandse nieuws in de Vlaamse kranten

Krijgen etnisch-culturele minderheden het woord?

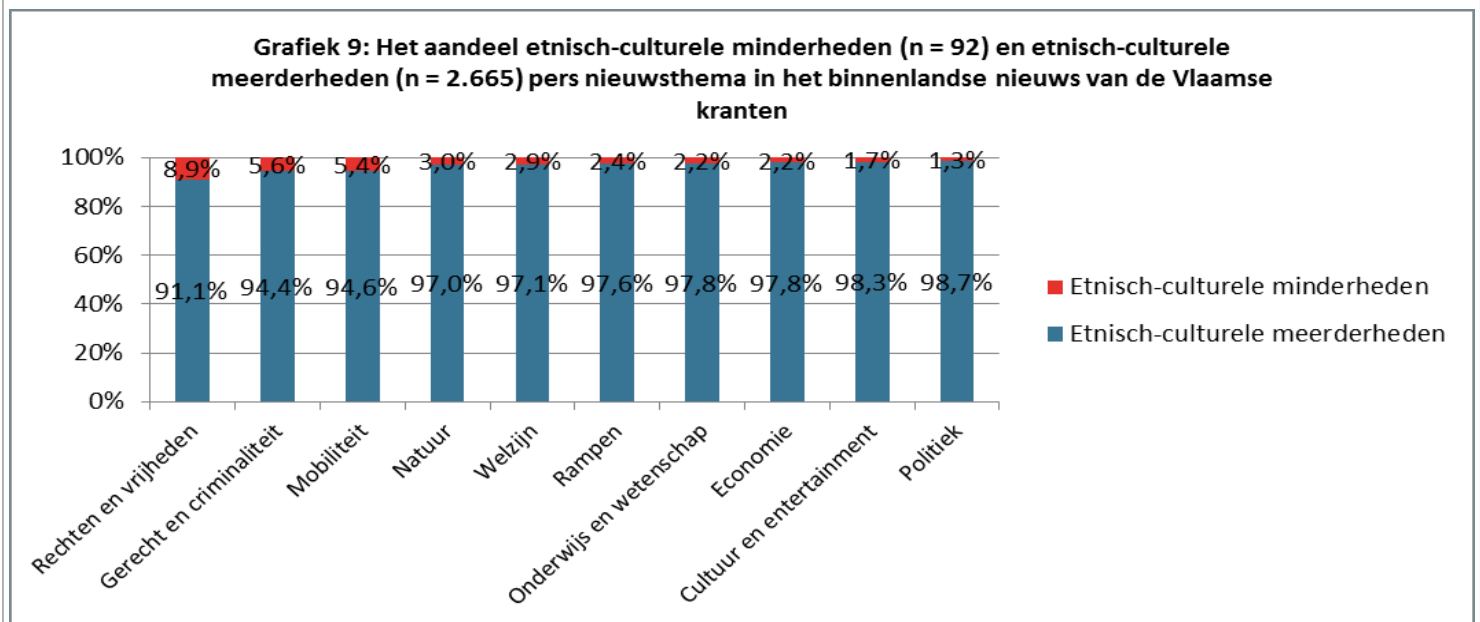
Bij 91% van de nieuwsbronnen (n = 1.583) in de binnenlandse pers is etniciteit geanalyseerd. Van de 92 personen van een etnisch-culturele minderheid in het binnenlandse nieuws, komen er 31 aan het woord. Of anders gesteld: 2% van alle nieuwsbronnen deelden we in als een etnisch-culturele minderheid. Grafiek 8 maakt de verdeling in de drie types van nieuwsbronnen volgens etniciteit. Het blijkt dat etnisch-culturele minderheden in de drie categorieën zijn ondervertegenwoordigd in verhouding tot hun reële voorkomen. Vooral als 'elitebron' komen er weinig etnisch-culturele minderheden aan het woord (2%). Als getuige en als vox pop komen etnisch-culturele minderheden verhoudingsgewijs beduidend meer aan het woord (elk 5%), hoewel dit nog veraf ligt van hun werkelijke aandeel in de samenleving (9%). Ook hier zijn dit relatieve cijfers van de etnisch-culturele minderheidsgroepen in de binnenlandse berichtgeving van de Vlaamse pers.

Grafiek 8: Verhouding van etnisch-culturele minderheden en etnisch-culturele meerderheden aan het woord in de rol van 'elitebron' (n = 1.390), getuige (n = 148) en vox pop (n = 44) in het binnenlandse nieuws van de Vlaamse kranten

Aan welke thema's worden etnische minderheden gekoppeld?

Grafiek 9 geeft het aandeel etnisch-culturele minderheden versus etnisch-culturele meerderheden in het binnenlandse Vlaamse krantenpagina's opgedeeld per nieuwsthema weer. Links in de grafiek staan de thema's waarin etnisch-culturele minderheden het meest zijn vertegenwoordigd en rechts de thema's waarin ze het minst vertegenwoordigd zijn. Uit de grafiek blijkt dat etnisch-culturele minderheden het meest voorkomen in de thema's rechten en vrijheden (9%) en gerechts- en criminaliteitsnieuws (6%).

En wat met het sportnieuws?

Voor alle bovenstaande resultaten werden de 494 binnenlandse sportartikelen (met 1.838 personen) in de onderzochte periode uit de steekproef weggelaten. Nemen we deze toch op, dan worden de vastgestelde verschillen voor gender en leeftijd nog groter. De algemene man-vrouwverhouding verschuift van 72% mannen en 28% vrouwen naar 87% mannen en 13% vrouwen. Vrouwelijke sporters blijven duidelijk onderbelicht op de binnenlandse sportpagina's. Met het sportnieuws erbij stijgt het aantal personen in de leeftijdsgroep 'volwassenen' verder tot 95% (in verhouding tot 93% zonder sportnieuws): sporters behoren immers bij uitstek tot de actieve groep van volwassenen. Tot slot stijgt het aandeel van etnisch-culturele minderheden in het binnenlandse nieuws spectaculair van 3% tot 13% als sportnieuws wel wordt meegerekend, dit omdat vaak dezelfde sporters van een etnisch-culturele minderheid de sportpagina's vullen.

Besluit

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat de Vlaamse pers vooral volwassen mannen van de etnisch-culturele meerderheid opvoert en aan het woord laat. Door het overheersende gebruik van 'elitebronnen' die omwille van hun beroep, status of expertise worden geraadpleegd, komen oudere volwassenen en jongeren, en ten dele ook vrouwen, structureel minder aan bod in de berichtgeving in de Vlaamse kranten. Etnisch-culturele minderheden blijken daarnaast mondjesmaat in het binnenlandse nieuws voor te komen (3% in verhouding met de reële 9%). In de Vlaamse pers komen vrouwen, jongeren, oudere volwassenen en etnisch-culturele minderheden dan ook in verhouding met de Belgische demografische werkelijkheid systematisch minder aan bod. Dit is grotendeels te verklaren doordat het nieuws hoofdzakelijk wordt gevoed door 'elitebronnen' (86% van alle nieuwsbronnen). De beroepsactieve bevolking vormt de hoofdmoot van de 'elitebronnen', waardoor een proportionele verdeling van de gehele samenleving in de berichtgeving uitblijft. De expertendatabank (www.expertendatabank.be) kan voor journalisten een hulpmiddel zijn om 'elitebronnen' van het vrouwelijke geslacht en/of van een etnisch-culturele minderheid prominenter in het nieuws te betrekken. Ook zouden journalisten, indien ze min of meer willekeurig personen aan een nieuwsitem toewijzen zoals bij vox pops, er meer naar kunnen streven om vrouwen, jongeren, oudere volwassenen en etnisch-culturele minderheden aan het woord te laten. Dit betekent geenszins dat we streven naar meer vox pops in het nieuws, maar naar een betere verdeling van de samenleving binnen de opgevoerde vox pops.

Daarnaast bevestigt de studie dat vrouwen en etnisch-culturele minderheden met specifieke nieuwsthema's in verband worden gebracht die eerder al in de wetenschappelijke literatuur zijn beschreven: vrouwen komen relatief meer voor in een welzijnscontext en etnisch-culturele minderheden komen relatief meer voor in nieuwsverhalen over rechten en vrijheden, en gerecht en criminaliteit. Journalisten zouden de verschillende groepen in de samenleving bewust in verscheidene contexten aan bod kunnen laten komen, door onder meer actief experten te kiezen uit de expertendatabank.

Samenvatting

Uit een steekproef van 1.527 krantenartikelen uit 2012, dat wil zeggen alle binnenlandse artikelen verschenen in een samengestelde week tussen 3 april en 9 mei 2012, blijkt dat de Vlaamse geschreven pers niet iedereen evenveel aan bod laat komen:

- Er is een sterke dominantie van volwassen mannen van de etnisch-culturele meerderheid in het nieuws.
- Vrouwen, jongeren, oudere volwassenen en etnisch-culturele minderheden zijn in de binnenlandse berichtgeving van de Vlaamse pers in verhouding tot de reële Belgische bevolkingscijfers ondervertegenwoordigd.
- Etnisch-culturele minderheden (9%) worden wel representatief opgevoerd in het nieuwsthema rechten en vrijheden en oudere volwassenen (23%) in het thema rampen. Vrouwen en jongeren worden in geen enkel nieuwsthema verhoudingsgewijs met de werkelijkheid voldoende gepresenteerd.
- Door het overheersende gebruik van 'elitebronnen' (86%) als nieuwsbron komen jongere en oudere leeftijdsgroepen, in minder mate vrouwen, systematisch minder aan bod. Jongeren behoren namelijk nog niet, oudere volwassenen niet meer of vrouwen minder tot de groep van de actieve professionals.
- Als nieuwsbronnen komen vrouwen (28%) beduidend minder voor dan mannen (72%) in het Vlaamse binnenlandse nieuws. Als 'elitebron' is de kloof het grootst: 25% vrouwen in verhouding met 75% mannen. Ook als vox pop overheersen mannen met 66%. Enkel als getuige voeren krantenjournalisten vrouwen (52%) vaker op dan mannen.
- Volwassenen domineren als nieuwsbron sterk. Bijna alle 'elitebronnen' zijn volwassen (99%), maar ook als getuige (92%) en als vox pop (75%) overheerst de volwassen groep in de binnenlandse berichtgeving van het Vlaamse nieuws. Als vox pop komen jongeren (18%) wel representatief aan het woord.
- Etnisch-culturele minderheden worden in het binnenlandse nieuws in Vlaanderen in verhouding met de reële bevolkingsgegevens weinig opgevoerd als nieuwsbron. Ze komen vooral weinig voor in de rol van elitebron (2%), maar ook relatief weinig als getuige (5%) en als vox pop (5%).
- De onderzoekers stellen de klassieke, steeds terugkerende verbanden tussen actoren en nieuwsthema's vast: vrouwen komen relatief meer aan bod in het welzijnsthema; etnisch-culturele minderheden komen relatief meer voor in nieuws over rechten en vrijheden en gerechts- en criminaliteitsnieuws.

Contact

Wenst u meer informatie over het steunpunt Media of de Nieuwsmonitor, neem contact op met Julie De Smedt, projectcoördinator van het steunpunt Media.

E-mail	julie.desmedt@uantwerpen.be	Website	www.steunpuntmedia.be
Telefoon	03 265 57 60	Twitter	@steunpunt_Media
GSM	0494 89 79 83		